

Vědomí, že Němci si za tutéž práci vydělají několikrát více a Polák nebo Slovák žije stejně jako Češi, lidem nedává spát. Nečinný a chaotický stát, který nedokáže navázat kontakt s občany, nedokáže dokončit dálnice, dohlédnout na školy a média nebo na vyšetřování korupčních afér táhnoucí se roky.

O neštěstí a frustraci ze života ve střední Evropě

Nejsilnějšími pocity v současném Česku jsou rozčarování a frustrace. Tato země, v níž se z perspektivy Polska žilo vždy lépe, která se jevila šťastnější a méně trápená osudem, kde se nakonec transformace podařila bez bolesti a nepřinesla tak citelné společenské škody jako v jiných středoevropských státech, se náhle jeví jako peklo. A život – jak říkali mnozí (a stejně tak to mnozí kritizují) – byl lepší za komunismu, po němž lidé otevřeně teskní.

Možná že Češi pochopili, že třicet let trvajících honička za Západem nikdy neskončí. A Polsko, Česko, Slovensko a Maďarsko mohou zaujmout jen pozici lokální mocnosti v mezích širší střední Evropy a nikdy nebudou schopny konkurovat velkým, rozvinutějším státům, protože zaostalost oproti Západu – nejen ekonomická, ale i intelektuální – dosahuje ne několik, ale několik desítek let.

Navíc, ačkoliv životní úroveň je poměrně vysoká, vědomí, že Němci si za tutéž práci vydělají několikrát více a Polák nebo Slovák žije stejně jako Češi, lidem nedává spát. Nečinný a chaotický stát, který nedokáže navázat kontakt s občany, nedokáže dokončit dálnice, dohlédnout na školy a média nebo na vyšetřování korupčních afér táhnoucí se roky. A jestliže je někdo poslán do vězení za korupci, tak ho prezident omilostní, což lidem nedává velkou naději do budoucnosti.

Problémy, s nimiž se Česká republika potýká, jsou četné a hmatatelné. Znečištění ovzduší ve městech, následky devastace životního prostředí v regionech, zvláště na severu země, všudypřítomná korupce, neschopnost úředníků, nečinnost správy, omezený přístup k soudům, zvláště ze strany občanů, liknavé služby, zánik domácího průmyslu nebo příliv imigrantů, ale ne

z Blízkého východu, Asie nebo Afriky, ale z Ukrajiny a zemí bývalého Sovětského svazu.

Toto všechno prohlubuje nespokojenost občanů, kteří očekávají okamžitá a jednoduchá řešení, věří, že existují a někdo je konečně zavede. Navíc hluboce tkví ve světě vytvořeném bulvárními plátky a seriály, zpochybňujícími věcné a poctivé informace, v čemž je podporuje jejich internet.

Soukromé problémy utápí v alkoholu a skrývají v radikálních postojích.

Komplex narůstá, protože Češi ještě před sto lety patřili k lídrům světových společenských, kulturních a hospodářských změn. První republika, těžící z masarykovské tradice, představovala baštu demokracie mezi více nebo méně autoritářskými režimy Evropy.

Nyní občané mají dojem, že žijí na smetišti Evropy, dostávají rány a Evropská unie je využívá. „*Zdánlivě panuje blahobyť, ale není ho jak využívat. Nestačí čas, abychom se těšili ze života,*“ popsal můj známý.

Čeští politici, s nimiž jsem hovořil (z ODS, ČSSD, lidovci, TOP09 nebo piráti), vždy zdůrazňovali, že zemi je nutné měnit již nyní, že to, co vláda dělá, není správné a potřebuje změny. Nikdo z nich se však nezmínil o potřebě systémové změny, která by této montovně Evropy a jejím občanům také něco získala a přinesla výměnou za těžká léta transformace.

Kdysi jsem v Čechách potkával usměvavé a trpělivé lidi. Dnes vidím pouze frustrované, zahořklé, nespokojené a ostatně i vzteklé.